

Početna Stranica > ... > Pokretanje Sudskog Postupka > Gdje I Kako > Troškovi > Italy

Troškovi

Sadržaj omogućio

Italija

Italija

Na ovoj stranici nalaze se informacije o troškovima sudskih postupaka u Italiji.

Regulatorni okvir za odvjetničke naknade

Odvjetnici

U Italiji postoji samo jedna kategorija odvjetnika koji nakon upisa u odvjetničku komoru imaju pravo sudjelovati u svim vrstama postupaka i pred svim vrstama sudova, osim pred višim sudovima (Kasacijski sud i Državno vijeće – *Corte di Cassazione* i *Consiglio di Stato*), za koje je potrebna dodatna posebna kvalifikacija.

Odredbe o troškovima sudskog postupka utvrđene su u pročišćenom tekstu Zakona o zakonodavnim i regulatornim odredbama za sudske troškove (*Testo Unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di spese di giustizia* – TUSG) iz Dekreta br. 115 predsjednika Republike od 30. svibnja 2002., kako je zadnje izmijenjen [Zakonodavnim dekretom br. 83 od 27. lipnja 2015.](#) te uz izmjene pretvoren u [Zakon br. 132 od 6. kolovoza 2015.](#), [Zakonodavnim dekretom br. 156 od 24. rujna 2015.](#) i [Zakonom br. 208 od 28. prosinca 2015.](#), te u novom Zakonu br. 247/2012 o odvjetništvu, kako je dopunjen [Ministarskim dekretom 55/2014](#) (koji zamjenjuje Ministarski dekret 140/2012) o određivanju parametara za isplatu odvjetničkih naknada u smislu članka 13. stavka 6. Zakona br. 247 od 31. prosinca 2012. koji je na snazi od 3. travnja 2014. Naknade utvrđene u Ministarskom dekretu br. 55/2014 ažurirane su naknadnim ministarskim dekretima br. 37/2018 i br. 147/2022.

Zakonom o odvjetništvu br. 147/2012, u skladu s prethodnom primarnom odredbom (članak 9. Zakonodavnog dekreta br. 1 od 24. siječnja 2012. koji je uz izmjene pretvoren u Zakon br. 27 od 24. ožujka 2012.), kojim se predviđa ukidanje naknada za regulirane profesije i upućuje na parametre utvrđene dekretom resornog ministra za određivanje naknada koje sud plaća stručnjacima, priznaje se upućivanje na parametre koje svake dvije godine utvrđuje ministar pravosuđa „na preporuku Nacionalnog odvjetničkog vijeća” (*Consiglio Nazionale Forense*).

Člankom 13. Zakona br. 247/2012 uređena je dodjela zadataka i naknada:

- Odvjetnici mogu preuzeti profesionalne zadatke i za vlastitu korist.
- Zadatak se može obaviti besplatno.
- Naknada koja se plaća pravnom stručnjaku obično se dogovara u pisanom obliku pri imenovanju stručnjaka. Naknade su predmet dogovora te je pritom dopušten paušalni ugovor na vremenskoj osnovi, obično u vezi s jednim ili više predmeta, na temelju obavljenog zadatka i vremena pružanja usluga te se mogu dogovoriti za pojedinačne faze ili usluge ili cjelokupnu aktivnost, kao postotak vrijednosti predmeta ili iznosa koji primatelj usluge može dobiti, a ne samo s gledišta imovine.
- Zabranjeni su sporazumi kojima se cijeli iznos ili dio naknade odvjetniku plaća dijelom imovine na koju se predmet usluga ili spor odnosi.
- Odvjetnici su dužni, u skladu s načelom transparentnosti, obavijestiti klijenta o razini složenosti zadatka te ga informirati o svim mogućim naknadama od trenutka dodjele ugovora do njegova završetka. Odvjetnici su ujedno dužni, na zahtjev, pisanim putem obavijestiti klijenta o očekivanim troškovima pružanja usluge te pritom navesti pristojbe, troškove, uključujući paušalne iznose, i odvjetničke naknade od kojih se ti troškovi sastoje.
- Parametri koji se utvrđuju dekretom Ministarstva pravosuđa, svake dvije godine na zahtjev Nacionalnog

odvjetničkog vijeća (*Consiglio Nazionale Forense – CNF*), primjenjuju se, nakon dodjele zadatka ili naknadno, ako naknada nije utvrđena u pisanom obliku ili se stranke o tome nisu dogovorile, tijekom postupka likvidacije koji provodi sud i u slučajevima kad se profesionalna usluga obavlja u interesu trećih osoba ili za službene usluge predviđene zakonom.

- U slučajevima u kojima je spor koji je predmet sudskog ili arbitražnog postupka definiran bilo kojom vrstom sporazuma, stranke su solidarno dužne platiti naknade i nadoknaditi troškove svim odvjetnicima koji su obavljali svoju profesionalnu djelatnost u posljednje tri godine i koji su još uvijek vjerovnici, osim ako se izričito ne odustane od solidarne obveze.
- Ako odvjetnik i klijent ne uspiju postići dogovor, svaki od njih može se obratiti lokalnoj odvjetničkoj komori da mu pomogne pronaći rješenje.
- Ako se ne može postići dogovor, Nacionalno odvjetničko vijeće može, na zahtjev člana, dati mišljenje o valjanosti odvjetnikovih potraživanja za obavljene posao.
- Osim naknade za profesionalnu uslugu, odvjetnicima stranka, ako je tako navedeno u ugovoru, mora platiti i iznos za povrat paušalnih troškova te nadoknaditi stvarno nastale troškove i sve troškove i naknade koji su unaprijed plaćeni u interesu stranke ili se ti troškovi naplaćuju u postupku likvidacije.

Stoga će se od 3. travnja 2014. sva plaćanja izvršavati u skladu s odredbama prethodno navedenog Ministarskog dekreta br. 55/2014. U novim parametrima koji su ovdje navedeni kao referenca se ne uzimaju pojedinačne aktivnosti koje obavlja odvjetnik (telefonski pozivi, pregled dokumenata, saslušanja, razgovori itd.), već faze postupka (i za građanske i kaznene postupke). Prosječna vrijednost nagodbe unaprijed je određena za svaku fazu, koju sudac može povećati ili smanjiti kao postotak ovisno o posebnim okolnostima (priroda, složenost i ozbiljnost predmeta, vrijednost posla, hitnost usluge, primjena privremene zabrane itd.) i o nadležnom sudu.

[Naknada predviđena Ministarskim dekretom br. 147/2022 \(1 620 KB\)](#)

„Dodatni troškovi” dodaju se ugovorenoj ili izračunanoj naknadi.

Dodatni troškovi podrazumijevaju:

- izdatke (tj. provjerene neposredne troškove)
- naknade za opće troškove (15 % u skladu s člankom 2. Ministarskog dekreta br. 55/2014)
- putne troškove (članak 27. Ministarskog dekreta br. 55/2014: troškovi smještaja + 10 % i naknada za kilometražu od 1/5 troška goriva za svaki prijeđeni kilometar)
- doprinos za socijalno osiguranje od 4 % (C.N.P.A – mirovinski doprinosi za odvjetnike) i
- PDV od 22 % (povećan od 1. listopada 2013. u skladu sa Zakonom br. 98/2011).

Neplanirani izdaci u iznosu od 10 % troškova smještaja odvjetnika koji je morao putovati ili troškova putovanja na posao ako je koristio vlastiti automobil.

Fiksni troškovi

Fiksni troškovi u građanskim postupcima

Fiksni troškovi za parnične stranke u građanskim postupcima

Osim pokrivanja troškova vlastitog odvjetnika, u parničnim postupcima svaka stranka snosi troškove vlastitih dokumenata i pismena potrebnih za provedbu postupka ako je njihovo plaćanje propisano zakonom ili ako sud to zahtijeva od stranaka (članak 8. Konsolidiranog zakona o sudskim troškovima).

Koji su sudski troškovi?

Naknade u građanskim postupcima su sljedeće:

Standardna naknada: članak 9. i dalje Predsjedničkog dekreta br. 115/2002: taj iznos varira ovisno o vrijednosti potraživanja (43 EUR za postupke u vrijednosti do 1100 EUR te za postupke koji se odnose na obvezne sporove u području socijalne sigurnosti i pomoći te druge posebne postupke; 98 EUR za postupke čija je vrijednost između 1100 EUR i 5200 EUR te za izvanparnične sudske postupke i druge posebne postupke; 237 EUR za postupke čija je vrijednost između 5200 EUR i 26 000 EUR i za parnične postupke čija se vrijednosti ne može odrediti u okviru isključive nadležnosti mirovnog suca; 518 EUR za postupke čija je vrijednost između 26 000 EUR i 52 000 EUR i

za građanske postupke čija se vrijednost ne može odrediti;
759 EUR za postupke čija je vrijednost između 52 000 EUR i 260 000 EUR;
1 214 EUR za postupke čija je vrijednost između 260 000 EUR i 520 000 EUR;
1686 EUR za postupke čija je vrijednost veća od 520 000 EUR).

Standardna pristojba za podnošenje tužbe uvećava se za 50 % za žalbeni postupak i udvostručuje za postupke koji se pokreću pred Kasacijskim sudom.

Ako je žalba, čak i protužalba, odbijena u cijelosti, proglašena nedopuštenom ili ne može biti uzeta u obzir, žalitelj je dužan platiti, po nalogu suca, dodatni iznos jednak iznosu koji se plaća za istu žalbu, bez obzira na to radi li se o žalbi ili protužalbi.

Kad je riječ o ovršnim postupcima koji se odnose na nekretnine, plaća se pristojba u iznosu od 278 EUR. Za druge ovršne postupke plaća se 50 % manji iznos. Za ovršne postupke koji se odnose na nekretnine čija je vrijednost manja od 2500 EUR plaća se pristojba od 43 EUR. Pristojba za postupke povodom prigovora na provedbene akte iznosi 168 EUR.

Za postupke pred Kasacijskim sudom, osim standardne pristojbe, mora se platiti i iznos jednak fiksnoj pristojbi za registraciju sudskih odluka.

Drugi su iznosi pak predviđeni za određene postupke posebne prirode.

Obavijesti na zahtjev ureda: članak 30. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002:

Članak 30. (Sveobuhvatni predujmovi fizičkih osoba poreznim tijelima u građanskim postupcima): 1. Stranka koja se prva pojavi i podnosi tužbu kojom se pokreće postupak ili koja u okviru ovršnog postupka radi povrata imovine zahtijeva dodjelu ili prodaju zaplijenjene robe, plaća naknade, putne naknade i poštanske troškove za obavijest poslanu na zahtjev zastupnika ureda, kao paušalnu naknadu, u iznosu od 27 EUR, osim u postupcima predviđenima u jedinom članku Zakona br. 319 od 2. travnja 1958. i naknadnim izmjenama, kao i u onima u kojima se primjenjuje ovaj članak.

Naknade za obavješćivanje: članak 32. i dalje Predsjedničkog dekreta br. 115/2002:

Članak 32. (Obavijesti na zahtjev stranaka) 1. Stranke moraju sudskim službenicima platiti troškove i putne troškove ili troškove slanja traženih dokumenata, a u postupcima koji se odnose na obvezne sporove povezane sa zapošljavanjem, socijalnom sigurnošću i pomoći te naknade plaćaju porezna tijela.

Članak 33. (Putovanje radi dostave i izvršenja pismena na zahtjev stranke koja ima pravo na pravnu pomoć) 1. Ako se obavješćivanje i izvršne radnje na zahtjev stranke kojoj je država odobrila pravnu pomoć provode istodobno s drugim postupcima za plaćanje, putni troškovi i naknade sudskih službenika ili poštanski troškovi se apsorbiraju.

2. Ako se adrese nalaze u različitim općinama ili su udaljene više od 500 metara, naknade i putni troškovi ili poštanski troškovi evidentiraju se kao zaduženje.

3. Ako sudski službenici ne obavljaju navedene postupke istodobno s postupcima za plaćanje, putne troškove ili troškove poštarine plaćaju porezna tijela, a naknade se evidentiraju kao zaduženja.

4. Ako sudski službenici imaju više putnih troškova za obavljanje radnji u različitim općinama ili na udaljenosti većoj od 500 metara, porezna tijela plaćaju samo veće troškove, a ostali se evidentiraju kao zaduženja zajedno s naknadama.

Članak 34. (Iznos pristojbi) 1. Jednokratna naknada plaća se u sljedećem iznosu:

1. za dokumente s najviše dva primatelja: 2,58 EUR
2. za dokumente s tri do šest primatelja: 7,75 EUR
3. za dokumente s više od šest primatelja: 12,39 EUR.

Članak 35. (Iznos putnih troškova)

Putni troškovi utvrđeni su kako slijedi: a) do 6 kilometara: 1,65 EUR b) do 12 kilometara: 3,00 EUR c) do 18

kilometara: 4,14 EUR d) više od 18 kilometara, uvećano za 0,88 EUR za svakih sljedećih 6 kilometara ili ako je lokacija udaljena više od tri kilometra do udaljenosti iz točke c).

Članak 36. (Dodatna naknada za hitnost)

Troškovi i putni troškovi povećavaju se za 50 % za hitne radnje, osim za podnošenje izvješća o ovrsi u uredu suda izvršenja. Kad istodobno treba obaviti više radnji, dodatna naknada za hitnost plaća se samo jednom u visini dogovorenoj za radnju koju treba prvo provesti ili je za nju određena najviša naknada. Radnje koje treba provesti istog ili sljedećeg dana smatraju se hitnima. Zahtjev, u kojem se navodi datum, može se podnijeti samo za dokumente s rokom na isti datum koji je izričito predviđen zakonom ili po želji stranaka.

Naknade za preslike i potvrde: do donošenja Uredbe iz članka 40. stavka 1. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002, naknade za preslike utvrđene su u člancima 266. i dalje navedenog pročišćenog teksta Zakona o sudskim troškovima i u tablicama na koje se upućuje u tim člancima.

Treba napomenuti da je člankom 4. stavkom 5. Zakonodavnog dekreta br. 193 od 29. prosinca 2009., koji je uz izmjene pretvoren u Zakon br. 24 od 22. veljače 2010., utvrđeno da se iznosi za izdavanje preslika, uključujući ovjerene preslike, predviđeni u tablicama 6. i 7. priloženima Predsjedničkom dekretu br. 115/2002 i navedenima u člancima 267. i 268. spomenutog pročišćenog teksta zakona moraju povećati za 50 %.

Iznos naknada za preslike prilagođava se svake tri godine u odnosu na promjenu indeksa potrošačkih cijena koju određuje talijanski Nacionalni zavod za statistiku (ISTAT), kako je utvrđeno člankom 274. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002.

Naknade za preslike i potvrde: trenutačno su uređene dekretom Ministarstva pravosuđa (na snazi od 30. lipnja 2015.).

Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Odredbe o troškovima sudskog postupka utvrđene su u pročišćenom tekstu Zakona o zakonodavnim i regulatornim odredbama za sudske troškove iz Dekreta br. 115 predsjednika Republike od 30. svibnja 2002., koji je nedavno izmijenjen [Zakonodavnim dekretom br. 83 od 27. lipnja 2015.](#) te je uz izmjene pretvoren [Zakonom br. 132 od 6. kolovoza 2015.](#), [Zakonodavnim dekretom br. 156 od 24. rujna 2015.](#) i [Zakonom br. 208 od 28. prosinca 2015.](#) te novim Zakonom o odvjetništvu br. 247/2012, kako je izmijenjen [Ministarskim dekretom 55/2014](#) (koji zamjenjuje Ministarski dekret br. 140/2012) o određivanju parametara za isplatu odvjetničkih naknada u smislu članka 13. stavka 6. Zakona br. 247 od 31. prosinca 2012. koji je na snazi od 3. travnja 2014.

Člankom 12. tog ministarskog dekreta predviđeno je da se visina naknade razlikuje ovisno o značajkama, hitnosti i vrijednosti obavljene aktivnosti, važnosti, naravi i složenosti postupka, ozbiljnosti i broju optužnica, broju i složenosti pravnih i činjeničnih pitanja koja se rješavaju, sporovima povezanim sa sudskom praksom, pravosudnom tijelu pred kojim se vodi postupak, vrijednosti imovine, broju dokumenata koje treba ispitati, posvećenosti koju zadatak zahtijeva, među ostalim u smislu učestalosti putovanja iz glavnog mjesta rada odvjetnika, kao i postignutom ishodu, uzimajući u obzir i građanskopravne posljedice i financijsku situaciju stranke. Ujedno se mora uzeti u obzir broj ročišta i vrijeme potrebno za dovršetak predmetnih aktivnosti. Sud će uzeti u obzir prosječne vrijednosti navedene u tablicama, koje se primjenom općih parametara obično mogu povećati do 80 % ili smanjiti do 50 %. Ako odvjetnik pruža pravnu pomoć za više osoba koje imaju isti položaj u postupku, jedinstvena naknada obično se može povećati za 20 % za svaku dodatnu osobu do najviše 10 osoba i za 5 % za svaku sljedeću osobu iznad 10 osoba, do najviše 20 osoba. Ako, ne dovodeći u pitanje istovjetan pravni položaj, profesionalna usluga ne uključuje ispitivanje posebnih i različitih činjeničnih ili pravnih pitanja u odnosu na različite tuženike i sporove, iznos koji bi se inače trebao platiti za pružanje pomoći jednoj osobi obično se umanjuje za 30 %.

Naknada se plaća u fazama.

Kad je riječ o različitim fazama sudskog postupka, u nastavku su navedeni primjeri: a) za fazu ispitivanja, uključujući istražne aktivnosti: pregled i proučavanje dokumenata, inspekcije lokacija, početno pretraživanje dokumenata, konzultacije s klijentom, kolegama ili savjetnicima, pisana ili usmena izvješća ili mišljenja, radi

finalizacije aktivnosti i koje se provode prije uvodne faze; b) za uvodnu fazu raspravnog dijela postupka: uvodne radnje kao što su prikupljanje dokaza, pravne pritužbe, predstavke, zahtjevi, izjave, prigovori, zahtjevi, žalbe, podnesci, sudjelovanje odgovorne stranke i poziv odgovorne stranke; c) za fazu prethodnog postupka i fazu sudskog postupka: zahtjevi, poruke, prisutnost ili usluge povezane s radnjama i postupovnim ili pravnim istražnim aktivnostima, uključujući pripreme aktivnosti, koje se pružaju i na javnim raspravama ili u vijećima, a koje su ključne za prikupljanje ili pribavljanje dokaza, uključujući popise, citate i povezane usluge, ispitivanje savjetnika, svjedoka, osumnjičenika ili optuženika za predmetno kazneno djelo; d) za fazu donošenja odluka: usmena ili pisana očitovanja, odgovori, sudjelovanje u završnim argumentima drugih stranaka u postupku u vijećima ili na javnoj raspravi.

Troškovi kaznenog postupka ažurirani su prethodno navedenim Ministarskim dekretom br. 147/2022.

Troškove kaznenog postupka snosi država, osim onih koji se odnose na radnje koje su zatražile privatne stranke i troškova za objavu presude.

Bez obzira na to je li predmetna osoba zadržana ili zatvorena ili joj nije bila ograničena sloboda kretanja, troškovi postupka i uzdržavanja na zahtjev se vraćaju osobama koje su u lošim gospodarskim uvjetima i koje su se dobro ponašale u ustanovi.

Ako je građanska tužba podnesena u okviru kaznenog postupka primjenjuje se članak 12. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002 na temelju kojeg nije potrebno platiti standardnu pristojbu za podnošenje sudske tužbe ako se zahtjev odnosi samo na izricanje opće kazne odgovornoj stranci. U suprotnom, ako je podnesen zahtjev, među ostalim i na privremenoj osnovi, za plaćanje iznosa na ime naknade štete, pristojba se plaća, ako se zahtjev odobri, na temelju vrijednosti plaćenog iznosa i u skladu s ljestvicama vrijednosti iz članka 13.

Jednokratna naknada plaća se za dostavu dokumenata. Jednokratna naknada plaća se u sljedećem iznosu:

1. za dokumente s najviše dva primatelja: 2,58 EUR
2. za dokumente s tri do šest primatelja: 7,75 EUR
3. za dokumente s više od šest primatelja: 12,39 EUR.

Svjedoci koji nisu rezidenti imaju pravo na povrat svojih putnih troškova, na temelju povratnog putovanja, u iznosu koji je jednak karti drugog razreda za željezničke usluge ili cijeni leta ekonomskom klasom, ako to odobre pravosudna tijela.

Držatelju robe koja se u kaznenom postupku zapljenjuje zbog predostrožnosti plaća se naknada za čuvanje i zadržavanje ako on nije vlasnik te robe ili nositelj prava.

Naknade i putni troškovi koji se isplaćuju svjedocima i osobama u pratnji, naknade i putni troškovi za putovanja koji se odnose na izvršenje radnji izvan mjesta na kojem se odvija postupak te iznosi za troškove pomoćnika suca isplaćuju se na zahtjev predmetnih osoba koji se podnosi nadležnom tijelu.

Sudski troškovi ne uključuju: a) pokapanje pritvorenika, b) premještaj pritvorenika, c) prijevoz, zadržavanje i pokop osoba koje su poginule na javnim cestama ili na javnom mjestu, d) prijevoz postupovnih akata i predmeta koji su potrebni u postupku.

Informacije koje moraju dostaviti pravni zastupnici

Prava i obveze stranaka

Obveza odvjetnika da svojem klijentu pruži informacije o obrani predstavlja izvršavanje opće obveze dužne pažnje iz članka 1218. talijanskog Građanskog zakonika.

U Zakonu o odvjetništvu br. 147/2012 navode se dužnosti i upućivanja na profesionalno ponašanje odvjetnika (članak 3.), obveza čuvanja poslovne tajne (članak 4.), troškovi osiguranja (članak 12.), načini dodjele zadatka (članak 13.) i načini obavljanja zadatka (članak 14.), razlozi za nespojivost (članak 18.) i s njima povezane iznimke (članak 19.).

Troškovi

Gdje mogu pronaći informacije o troškovima u Italiji?

Uz zakonodavne tekstove koji se objavljuju na internetskim stranicama Službenog lista Talijanske Republike, posebne informacije dostupne su na internetskim stranicama pravosudnih ureda ili odvjetničkih vijeća.

Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o troškovima u Italiji?

Informacije se obično objavljuju na talijanskom jeziku. Neke internetske stranice sadržavaju i informacije na engleskom jeziku.

Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

U Italiji je mirenje uređeno Zakonodavnim dekretom br. 28 od 4. ožujka 2010., koji je ažuriran [Zakonodavnim dekretom br. 138 od 13. kolovoza 2011.](#), a zatim [Zakonodavnim dekretom br. 69 od 21. lipnja 2013.](#) ([Zakon o pretvorbi br. 98 od 9. kolovoza 2013.](#)). Informacije o predmetnim temama dostupne su javnosti na internetskim stranicama talijanskog Ministarstva pravosuđa (<http://www.giustizia.it/>, [Home \(početna stranica\)](#), [Itinerari a tema](#) (teme), » [Riforma della giustizia](#) (pravosudna reforma)) te internetskim stranicama pravosudnih ureda. Dostupne su i druge specijalizirane internetske stranice, ali ih je potrebno platiti.

Porez na dodanu vrijednost

Za sudske dokumente u građanskim stvarima u kojima se odluka o preliminarnim izvršnim sudskim nalogima utvrđuje i djelomično, dokumente o odredbama koje arbitražna vijeća proglašavaju izvršivima i o presudama kojima se utvrđuje učinak stranih presuda u zemlji plaća se pristojba za registraciju (članak 37. Predsjedničkog dekreta br. 131 od 26. travnja 1986.).

Pravna pomoć

O čemu je riječ?

Pravna pomoć u kaznenom postupku odobrava se za obranu građanina slabijeg imovnog stanja, osumnjičenika, okrivljenika, osuđene stranke, oštećene stranke, oštećene stranke koja namjerava podnijeti imovinskopравни zahtjev, okrivljenika u građanskom postupku ili stranke koja snosi građansku odgovornost za plaćanje novčane kazne.

Pravna pomoć osigurava se i u građanskim, upravnim, računovodstvenim i poreznim postupcima te u stvarima izvanparnične nadležnosti radi obrane građana slabijeg imovnog stanja kad njihovi razlozi nisu očito neutemeljeni.

Pravna pomoć može se odobriti za svaku razinu i fazu postupka te za sve proizašle ili uzgredne postupke, bez obzira na način na koji su povezani.

Tko može podnijeti zahtjev za pravnu pomoć?

Pravna pomoć može se odobriti osobama čiji oporezivi dohodak za potrebe utvrđivanja poreza na osobni dohodak prema posljednjoj prijavi iznosi do 11 528,41 EUR (iznos utvrđen Ministarskim dekretom od 7. svibnja 2015., objavljenim u Službenom listu br. 186 od 12. kolovoza 2015. koji se ažurira svake dvije godine u smislu članka 77. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002). Ako zainteresirana strana živi s partnerom ili drugim članovima obitelji, dohodak čini zbroj dohodaka koji je u istom razdoblju ostvario svaki član obitelji, uključujući podnositelja zahtjeva.

Pri utvrđivanju granice dohotka uzima se u obzir i dohodak koji je zakonom izuzet od obveze plaćanja poreza na dohodak fizičkih osoba (*Imposta sul reddito delle persone fisiche* – IRPEF) ili onaj koji podliježe oporezivanju na izvoru ili zamjenskom porezu.

Osobni dohodak uzima se u obzir kad je riječ o postupku koji se odnosi na prava osobnosti ili u postupcima u kojima su interesi tužitelja u sukobu s interesima drugih članova kućanstva.

Za pojedince koji su već pravomoćno osuđeni za teška kaznena djela određena zakonom smatra se da prihod prelazi propisane granice. Pravna pomoć žrtvama seksualnog nasilja, uključujući slučajeve u kojima su ta kaznena djela počinjena nad maloljetnicima, može se odobriti i uz odstupanje od općih granica prihoda.

Dodatne informacije

Zahtjevi za traženje pravne pomoći od države

Zainteresirana stranka može zatražiti odobravanje pravne pomoći bez obzira na fazu ili razinu postupka. Zahtjev se sastavlja na papiru bez biljega i, kako bi bio dopušten, mora sadržavati:

1. zahtjev za dodjelu pravne pomoći, u kojem se navodi postupak na koji se odnosi ako je već u tijeku
2. opće informacije o zainteresiranoj strani i članovima njezina kućanstva, te odgovarajuće porezne brojeve
3. samopotvrdu zainteresirane strane da ispunjava uvjete za prihvatljivost dohotka, uključujući izračun ukupnog prihvatljivog dohotka
4. obvezu obavješćivanja, do okončanja postupka, o znatnim promjena u visini dohotka nastalima prethodne godine, u roku od trideset dana od isteka razdoblja od jedne godine od datuma podnošenja zahtjeva ili bilo koje prethodne obavijesti o promjeni.

Kad je riječ o dohotku ostvarenom u inozemstvu, državljani država koje nisu članice EU-a moraju uz zahtjev dostaviti potvrdu nadležnih konzularnih tijela kojom se potvrđuje istinitost informacija iz zahtjeva.

Ako nadležni prethodni sud ili odvjetničko vijeće unaprijed to zatraži, zainteresirane osobe dužne su dostaviti potrebni dokaz istinitosti informacija sadržanih u tom zahtjevu jer će u suprotnom njihov zahtjev smatrati nedopuštenim.

Osoba kojoj je odobrena pravna pomoć može imenovati odvjetnika kojeg je odabrala s popisa odvjetnika za pravnu pomoć upisanog u odvjetničku komoru u okrugu žalbenog suda u kojem se nalazi sudac nadležan za odlučivanje o osnovanosti ili sudac koji vodi postupak u tijeku.

Naknadu i troškove odvjetnika plaća pravosudno tijelo putem platnog naloga, prema profesionalnoj tarifi, te oni ni u kojem slučaju ne smiju biti viši od prosječnih vrijednosti naknada predviđenih zakonom, uzimajući u obzir prirodu posla u odnosu na učinak donesenih mjera u usporedbi s postupovnim položajem osobe koju taj odvjetnik zastupa.

Plaćanje se izvršava na kraju svake faze ili razine postupka te u svakom slučaju u trenutku završetka zadatka koji je dodijelilo pravosudno tijelo koje provodi kazneni progon. Kad je riječ o Kasacijskom sudu, plaćanje izvršava sud koji je uputio zahtjev ili sud koji je donio pravomoćnu presudu. U svakom slučaju, nadležni sud može organizirati i plaćanje naknada za ranije faze ili razine postupka ako je rješenje kojim se odobrava pravna pomoć doneseno nakon što su te faze ili postupci okončani.

Sud izdaje platni nalog istodobno s donošenjem presude kojom se okončava faza navedena u povezanom zahtjevu.

Odvjetnik, zamjenik suca i tehnički savjetnik ne smiju naplaćivati ni primati naknade ili povrat troškova od klijenta u bilo koju svrhu osim onih predviđenih tim dijelom pročišćenog zakona. Svaki sporazum o suprotnome nevažeći je.

Svako kršenje te odredbe teški je profesionalni disciplinski prekršaj.

Treba istaknuti da je pravna pomoć u kaznenom postupku uređena člankom 90. i dalje Predsjedničkog dekreta br. 115/2002., dok je pravna pomoć u građanskim, upravnim, računovodstvenim i poreznim postupcima uređena člankom 119. i dalje pročišćenog zakona.

Kad stranka koja izgubi spor snosi troškove postupka?

Kad je riječ o građanskim stvarima, u člancima od 91. do 98. Zakona o parničnom postupku uređuje se snošenje troškova.

Presudom kojom se okončava postupak koji je pred njim pokrenut, sud stranci koja je izgubila spor nalaže da

nadoknadi troškove u korist druge stranke i da taj iznos plati zajedno s troškovima obrane.

Ako sud prihvati zahtjev koji nije viši od nijedne druge nagodbe koju je predložio sud tijekom postupka, stranka koja je bez opravdanog razloga odbila prijedlog snosi troškove nastale u postupku nakon podnošenja prijedloga, osim ako postoje razlozi za naknadu štete (npr. nijedna stranka nije dobila spor, predmet nema presedana ili je došlo do promjena relevantne sudske prakse).

Pri donošenju presude iz prethodnog članka sud može odbiti povrat troškova koje je imala stranka koja je dobila spor ako se oni smatraju prekomjernima ili suvišnima te može, neovisno o tome je li stranka dobila spor, naložiti toj stranci da nadoknadi troškove, uključujući jednokratne troškove, koje je prouzročila drugoj stranci zbog povrede obveze lojalnosti i poštenja.

Ako nijedna stranka nije dobila spor ili ako se pitanje rješava prvi put ili je došlo do izmjena sudske prakse u odnosu na bitna pitanja, sud može, djelomično ili u cijelosti, nadoknaditi troškove stranaka.

Ako je postignuta nagodba, smatra se da su troškovi nadoknađeni, osim ako su same stranke u zapisniku o nagodbi postigle drukčiji dogovor.

Ako je stranka koja je izgubila spor postupala u sudskom postupku u zloj vjeri ili s krajnjom nepažnjom, sud će, na zahtjev druge stranke, naložiti stranci koja je izgubila spor da, osim naknade štete, plati troškove određene u presudi, među ostalim po službenoj dužnosti. Sud koji utvrdi da je neopravdano uvedena mjera predostrožnosti, poslano pismeno kojim se pokreće postupak, sklopljen ugovor o sudskoj hipoteci ili pokrenut ili proveden ovršni postupak na zahtjev oštećene stranke nalaže tužitelju ili vjerovniku, koji je djelovao bez dužne pažnje, da nadoknadi štetu.

U svakom slučaju, pri donošenju odluke o troškovima sud može, među ostalim i na vlastitu inicijativu, naložiti stranci koja izgubi spor da drugoj stranci plati iznos koji se utvrđuje *ex aequo et bono*.

Troškovi stručnjaka, usmenih i pismenih prevoditelja

Sudskim pomoćnicima isplaćuje se naknada, naknada za putne troškove i dnevnice, putni troškovi i povrat troškova nastalih pri obavljanju posla. Naknade su fiksne, varijabilne i vremenski utemeljene.

Visina fiksnih i varijabilnih naknada, kao i naknada na vremenskoj osnovi, određena je u tablicama odobrenima dekretom Ministarstva pravosuđa, u dogovoru s Ministarstvom gospodarskih i financijskih poslova (Ministarski dekret od 30. svibnja 2002.).

Za usluge koje nisu predviđene u tablicama, naknade su razmjerne utrošenom vremenu i određuju se na temelju naknada za izlazak na teren. Razdoblje prisutnosti stručnjaka je dva sata. Naknada za prvo razdoblje prisutnosti stručnjaka iznosi 14,68 EUR, a zatim 8,15 EUR za svako sljedeće razdoblje.

Naknada za razdoblje prisutnosti stručnjaka može se udvostručiti ako je za završetak poslova utvrđen rok od najviše pet dana te do 50 % u slučajevima kad je određen rok od najviše 15 dana.

■ Posljednji put ažurirano: 23/06/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.